

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія

спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

освітньої програми Англійська мова і друга іноземна мова: усний і
письмовий переклад у бізнес-комунікації

Ступінь вищої освіти бакалавр

Форма здобуття освіти денна, заочна

Програма атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Ступінь вищої освіти «бакалавр», форми здобуття освіти денна, заочна /Укладачі: Х. Б. Мелько, Я. В. Гнезділова, Н. П. Ізотова, І. С. Кириченко, Л. М. Мелешкевич. Київ, КНЛУ, 2025. 35 с.

Укладачі:

Мелько Х. Б. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови

Гнезділова Я. В. – доктор філологічних наук, професор, декан факультету германської філології і перекладу

Ізотова Н. П. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології і філософії мови

Кириченко І. С. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Мелешкевич Л. М. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Рецензенти:

Бабелюк О. А. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та перекладознавства Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Мойсеєнко І. П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології.

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови
28 серпня 2025 р., протокол № 1

Завідувач кафедри:

Наталя ІЗОТОВА

Затверджено на засіданні кафедри: теорії і практики перекладу з англійської мови
28 серпня 2025 р., протокол № 1

Завідувач кафедри

Христина МЕЛЬКО

Затверджено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу
28 серпня 2025 р., протокол № 1

Декан факультету:

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

Затверджено на засіданні вченої ради Київського національного лінгвістичного університету 27 жовтня 2025 р., протокол № 4

Голова вченої ради

Роман ВАСЬКО

ЗМІСТ

	Пояснювальна записка	4
1	Вимоги до здобувачів вищої освіти, які атестуються за ступенем вищої освіти «Бакалавр»	6
2	Структура, зміст і порядок проведення іспиту з фаху (англійська мова).....	11
2.1	Письмова частина атестаційного іспиту з фаху (англійська мова). Критерії оцінювання	12
2.2	Усна частина атестаційного іспиту з фаху (англійська мова). Критерії оцінювання	17
2.3	Критерії комплексної оцінки за результатами письмової та усної частин атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)	20
3.	Перелік питань для письмової і усної частин атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)	22
4	Список рекомендованої наукової та навчально-методичної літератури	31

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний іспит з фаху (англійська мова) для здобувачів вищої освіти за ступенем «бакалавр» є підсумковою формою перевірки й оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів. Для проведення атестації здобувачів вищої освіти щорічно утворюється екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія діє протягом календарного року.

До атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) для здобувачів вищої освіти допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану за ступенем вищої освіти «бакалавр» і програм із курсу англійської мови (практики усного та писемного мовлення, практичної фонетики, практичної граматики), з теоретичних курсів зіставної лексикології англійської та української мов, зіставної граматики англійської та української мов, зіставної стилістики англійської та української мов, а також із курсу перекладознавчих дисциплін: сучасні теорії та традиції перекладу, вступу до перекладознавства, письмового перекладу з англійської мови на рідну мову, письмового перекладу з рідної мови на англійську, практичного (аспектного) перекладу, теорії і практики усного перекладу.

Програма атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) розрахована на здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти «бакалавр», які закінчують Київський національний лінгвістичний університет за денною і заочною формами навчання за освітньою програмою Англійська мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

На атестаційному іспиті з фаху (англійська мова) здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися **академічної доброчесності**, що передбачено “Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти)”, ухваленого вченою радою Університету 29 вересня 2022 року, протокол № 3, Наказ № 488-0 від 29.09.2022 р. (зі змінами від 25 листопада 2024 р., протокол № 9; від 24 березня 2025 р., протокол № 14).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на атестаційному іспиті передбачає самостійне виконання завдань атестаційного іспиту (в усній, письмовій чи усній і письмовій формі); для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і здатностей.

Відповідно до Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності на атестаційному іспиті вважається:

списування – виконання письмових та інших робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Крім того, до порушень академічної доброчесності на атестаційному іспиті належать:

- **шахрайство**, а саме:

- використання під час виконання завдань атестаційного іспиту (в усній, письмовій чи усній і письмовій формі) заборонених допоміжних матеріалів або технічних заходів (шпаргалок, мікронавушників, телефонів, планшетів тощо);
- підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах та ін.);
- проходження процедури контролю не самим студентом, іншою особою;

- **пропонування чи отримання неправомірної винагороди** за оцінювання результатів успішності виконання завдань освітнього процесу;

- **використання родинних або службових зв'язків** для отримання позитивної або вищої оцінки при проходженні будь-якого виду контролю знань.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при виконання завдань атестаційного іспиту (в усній, письмовій чи усній і письмовій формі) забезпечує екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти, яка проводить такий іспит.

У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності **безпосередньо під час складання** атестаційного іспиту чи якоїсь його частини – усної або письмової – екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти припиняє складання здобувачем вищої освіти цього іспиту (його усної чи письмової частини), здобувачу і всім присутнім у навчальній аудиторії повідомляється про встановлення факту порушення академічної доброчесності, розкривається суть цього факту.

Екзаменаційна комісія відповідно до визначених у Програмі атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) критеріїв оцінювання виставляє студентові, який порушив академічну доброчесність, **0** (нуль) балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «**незадовільно**» в 4-х бальній шкалі за складання усної або письмової частини атестаційного іспиту і за атестаційний іспит загалом. Не пізніше наступного робочого дня екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти **письмово** інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

1. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКІ АТЕСТУЮТЬСЯ ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

Мета атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) передбачає контроль та оцінювання рівня сформованості у студентів англійськомовної міжкультурної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності, перекладацької та соціокультурної компетентності як складових фахової компетентності перекладача, наявності у студентів знань основ перекладу і вмінь реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На атестаційному іспиті з фаху (англійська мова) студенти повинні продемонструвати вільне володіння англійською мовою в її усній та письмовій формах на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 4500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності). Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами англійської мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Студенти повинні продемонструвати достатньо високий рівень знань і умінь із теоретичних мовних і перекладацьких дисциплін (зіставної лексикології англійської та української мов, зіставної граматики англійської та української мов, зіставної стилістики англійської та української мов, вступу до перекладознавства, сучасних теорій та традицій перекладу, теорії і практики письмового перекладу з першої іноземної мови, теорії і практики усного перекладу з першої іноземної мови) шляхом визначення відповідних мовних явищ у тексті, їх систематизації та інтерпретації, встановлення взаємозв'язку мовних і мовленнєвих одиниць під час аналізу конкретного текстового матеріалу.

Перекладацька компетентність здобувачів вищої освіти за ступенем «бакалавр» перевіряється як система практичних навичок і вмінь. Практичні завдання до білетів атестаційного іспиту з фаху включають завдання на різні типи перекладу.

Завдання атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) полягають у контролі та оцінюванні рівня сформованості у студентів компетентностей, а саме:

- **інтегральної компетентності:** здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов перекладацької діяльності;

- **загальних компетентностей:**

- ЗК 1. Здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- ЗК 3. Здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і

письмово.;

- ЗК 4. Здатності бути критичним і самокритичним;
- ЗК 6. Здатності до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з

різних джерел;

- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 8. Здатності працювати в команді та автономно;
- ЗК 9. Здатності спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК 10. Здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 11. Здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних

технологій;

- **фахових компетентностей:**

• ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

• ФК 2. Здатності використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

• ФК 3. Здатності використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається;

• ФК 4. Здатності аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію;

• ФК 6. Здатності вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

• ФК 7. Здатності до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);

• ФК 8. Здатності вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

• ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами;

• ФК 10. Здатності здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів;

• ФК 13. Здатності сприймати українськомовний та іномовний (з англійської мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).

- **програмних результатів навчання:**

- ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та

нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

- ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

- ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

- ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

- ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

- ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

- ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

- ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

- ПРН 14. Використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

- ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

- ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

- ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

- ПРН 20. *Сприймати українськомовний та іношомовний (з англійської мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).*

- ПРН 21. *Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів з англійської мови.*

- ПРН 22. *Демонструвати системне знання усіх аспектів теорії*

перекладу і практики, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з англійської мови.

Очікувані результати полягають у тому, що студенти мають:

знати:

- систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;
- принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами;
- основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- фонетику, лексику і граматику іноземної мови на рівні, що є достатнім для здійснення комунікації першою іноземною мовою на рівні C1 в усному та письмовому різновидах мовних реєстрів у широкому спектрі контекстів і соціального оточення;
- відомості про країни мови, що вивчається, для використання їх у процесі міжкультурної комунікації та переробленні інформації іноземною мовою;
- культурно-комунікативні особливості, які дозволяють подолати вплив стереотипів під час контакту з представниками різних культур.

вміти:

- застосовувати знання про стилістичні, експресивні, емотивні, логічні засоби англійської мови і техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;
- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;
- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію;

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;
- сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (*швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо*);
- здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення в процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів з англійської мови;
- демонструвати системне знання усіх аспектів теорії перекладу і практики, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з англійської мови.

Випускники першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою **Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації** спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська спеціальністю 035 Філологія повинні володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами англійської та української мов, вміти правильно реалізовувати ці норми в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях, володіти практичними знаннями, навичками та вміннями, необхідними для роботи перекладача або тлумача.

Головною вимогою атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) щодо рівня теоретичних знань студентів є володіння ними сукупністю сучасних наукових підходів щодо здійснення перекладу, лексичної та граматичної системи української та англійської мови. Відповідаючи на питання по одному з теоретичних аспектів перекладознавства, студент повинен повністю розкрити його зміст, показати своє вміння визначати, систематизувати й аналізувати відповідні мовні явища, які впливають на процес перекладу та навести відповідні приклади. Відповідь студента-випускника з теоретичних аспектів усного та письмового перекладу з англійської мови повинна підтвердити достатньо повне знання сучасного стану перекладознавства, загальної проблематики

мовознавства, яка має відношення до процесу перекладу, а також історичних аспектів розвитку перекладознавства в Україні та за її межами

2. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ З ФАХУ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Атестаційний іспит з фаху (англійська мова) для здобувачів вищої освіти за ступенем "Бакалавр" складається з двох частин: **письмової** та **усної** і відбувається протягом двох днів відповідно до розкладу проведення атестаційних іспитів.

У разі, якщо іспит проводиться в дистанційному режимі у форматі онлайн з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, протягом усього часу, що передбачений розкладом атестаційних іспитів, голова, секретар і члени екзаменаційної комісії знаходяться у веб-середовищі на віртуальному робочому місці в режимі онлайн (аудіо-, відеоконференції, чати месенджерів тощо) та перебувають у постійному одночасному контакті зі студентами.

Доступність і присутність студента / студентки безпосередньо на іспиті у форматі офлайн або у веб-середовищі дистанційного атестаційного іспиту в онлайн форматі (аудіо-, відеоконференції, чати месенджерів тощо) є обов'язковою. У разі неявки на атестаційний іспит студент / студентка не має права на перескладання в поточному навчальному році.

Обов'язковою умовою складання дистанційного атестаційного іспиту є наявність у кожного студента доступу до будь-якого мультимедійного комунікаційного пристрою (комп'ютер, ноутбук, планшет, смартфон тощо), який надає можливість інтернет-зв'язку. У разі виникнення проблем технічного або іншого характеру, студент може зателефонувати на гарячу лінію деканату, яка створюється спеціально на час проведення атестаційних іспитів, а також звернутися до членів атестаційної комісії через мобільні додатки Viber, Telegram тощо. Телефони, за якими можна звернутися для вирішення питань, що виникають через технічні або інші проблеми, буде заздалегідь повідомлено студентам академічних груп електронною поштою.

Структура атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) включає письмову та усну частини. Завданням письмової частини іспиту є реферування англійською мовою українськомовної газетної або журнальної статті з висвітленням власної думки щодо зазначеної проблематики. Усна частина іспиту включає два завдання, які спрямовані на перевірку практичних навичок перекладу з аркуша тексту з англійської на українську мову, а також знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики (зіставного мовознавства) та перекладознавства.

У разі, якщо атестаційний іспит проводиться в *дистанційному режимі* у форматі онлайн, для організації письмової частини іспиту використовується хмарний веб-сервіс Microsoft Office 365. У разі виникнення технічних проблем на зазначеному сервісі для проведення письмової частини іспиту залучаються інші веб-сервіси, як-от: Google Classroom, Zoom тощо.

Перед початком атестаційних іспитів студент/студентка повинен, по-перше, переконатися в тому, що його обліковий запис у Microsoft Office 365 є активним. По-друге, студент/студентка повинен створити обліковий запис у Google, що є необхідним у разі використання веб-сервісу Google Classroom. Такий запис має містити його/її прізвище та ім'я відповідно до запису в паспорті громадянина України. Громадяни інших держав зазначають прізвище та ім'я відповідно до офіційних документів своєї держави. В обліковому записі зазначається також номер групи, в якій навчається студент / студентка. Наприклад, *Іванова Вероніка Па 05-21*. Крім того, студент / студентка заздалегідь надає деканату адресу електронної пошти, номер мобільного телефону (бажано пов'язаного з мобільним додатком Viber або Telegram), за якими представники деканату, голова та члени екзаменаційної комісії будуть спілкуватися зі студентом / студенткою з усіх питань, пов'язаних зі складанням атестаційного іспиту. Відповідальність за процедуру збору й обробки персональних даних студентів несе деканат відповідного факультету.

Для проведення усної частини іспиту в **дистанційному режимі** у форматі онлайн використовується корпоративна платформа Microsoft Teams. Перед початком атестаційних іспитів студент/студентка повинен переконатися в тому, що його обліковий запис у Microsoft Teams є активним. У разі виникнення технічних проблем на корпоративній платформі Microsoft Teams, усна частина іспиту може бути проведена за допомогою програмного забезпечення Skype, мобільного додатку Viber, платформи для проведення відеоконференцій Zoom або інших веб-сервісів, які надають змогу аудіо- та відеозв'язку.

Матеріал до атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) оновлюється щорічно відповідними кафедральними методичними секціями та затверджується профільною випусковою кафедрою.

2.1. Письмова частина атестаційного іспиту з фаху (англійська мова). Критерії оцінювання

Письмова частина іспиту передбачає реферативний переклад англійською мовою українськомовної публіцистичної статті з висловленням власної думки щодо зазначеної в ній проблематики.

Письмова робота з першої іноземної мови (англійської) та перекладу виконується в перший день атестаційного іспиту.

У разі, якщо атестаційний іспит проходить у дистанційному режимі у форматі онлайн з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для його проведення використовується хмарний веб-сервіс Microsoft Office 365. У разі виникнення технічних проблем на зазначеному сервісі для проведення письмової частини іспиту залучаються інші веб-сервіси, як-от: Google Classroom, Zoom тощо.

Пропоновані для реферування статті обсягом 600–700 слів відбираються з урахуванням програмної тематики з курсу першої іноземної мови з I по IV роки

навчання.

Обсяг виконаної роботи – 250–300 слів.

Термін виконання завдання – 2 академічні години (90 хвилин).

У разі, якщо іспит проходить у дистанційному режимі у форматі онлайн з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, додаткові 15 хвилин до загального часу виконання роботи надаються студентові з огляду на технічні проблеми, що можуть виникнути під час реферування статті. Таким чином, сумарний час виконання роботи – 115 хвилин. Роботи, подані пізніше визначеного часу, до розгляду не приймаються.

Якщо іспит проводиться в дистанційному режимі у форматі онлайн з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, перед початком письмової частини дистанційного атестаційного іспиту всі студенти проходять процедуру автентифікації, тобто електронної ідентифікації, підтверджуючи свою присутність у веб-середовищі дистанційного іспиту шляхом участі в онлайн-конференції на корпоративній платформі Microsoft Teams (або мобільного додатку Viber, платформи для проведення відеоконференцій Zoom або інших веб-сервісів, які надають змогу аудіо- та відеозв'язку у разі можливих технічних проблем на корпоративній платформі Microsoft Teams), під час якої студент називає своє офіційне прізвище, ім'я, по-батькові та пред'являє паспорт або студентський квиток. Секретар екзаменаційної комісії проводить реєстрацію студентів, заповнюючи відповідні документи. У разі, якщо студент не зареєструвався, йому не надається доступ до письмового завдання.

Письмова частина іспиту починається після завершення процедури автентифікації студентів. Для цього у календарі на корпоративній платформі Microsoft Teams створюється зібрання, посилання на яке надсилається на корпоративну електронну адресу студентів. Також на корпоративну електронну пошту кожного студента надсилається письмове завдання, яке після його виконання студент має відправити як прикріплений файл у чат відповідного зібрання. У разі, якщо через технічні або інші проблеми письмова частина іспиту проходитиме із залученням веб-сервісу Google Classroom, на корпоративну електронну пошту студента надсилається посилання, за допомогою якого студент може отримати доступ до письмового завдання.

Електронні документи, доступ до яких отримує студент, складаються з інструкції до виконання роботи, українськомовної статті для реферування та бланку для відповіді, у якому студент обов'язково зазначає українською мовою своє офіційне ім'я та прізвище, а також шифр і номер академічної групи.

Якщо у студента виникають запитання або проблеми під час виконання письмової роботи, він може звернутися до членів екзаменаційної комісії безпосередньо у чаті зібрання корпоративної платформи Microsoft Teams, через мобільні додатки Viber або Telegram або зателефонувати на гарячу лінію деканату.

Після того як робота студента надходить на інтернет-платформу, секретар екзаменаційної комісії повідомляє студенту, що його робота отримана, за допомогою веб-сервісу, на якому виконувалася робота (наприклад, за

допомогою повідомлень у чат зібрання корпоративної платформи Microsoft Teams або у Google Classroom шляхом використання функції «Коментар»), електронної пошти тощо. Після цього секретар екзаменаційної комісії робить знімок екрана для фіксації факту отримання роботи та її змісту. Знімок екрана зберігається як документ сурової звітності. Отримані письмові роботи завантажуються у хмарне сховище OneDrive або на електронний носій інформації (наприклад, USB флеш-накопичувач), роздруковуються для перевірки екзаменаторами (членами) відповідної екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти за ступенем “Бакалавр”. Перевірені роботи засвідчуються підписами екзаменаторів. Письмові роботи зберігаються в електронному та роздрукованому форматах.

Студенти, які одержали незадовільні оцінки з письмової частини іспиту, допускаються до складання усної частини іспиту. Оцінка, отримана за результатами письмової частини іспиту, є складовою єдиної комплексної оцінки іспиту з атестації здобувачів вищої освіти за ступенем «бакалавр».

Параметри оцінювання завдання письмової частини атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)

Студенти виконують реферативний переклад англійською мовою українськомовної публіцистичної статті, адекватно передають її основний зміст і спираються на знання з практичного курсу англійської мови.

Реферативний переклад публіцистичної статті передбачає контроль мовної компетентності, набутої здобувачем, а також визначення рівня сформованості вмінь і навичок писемної комунікації в межах навчальної програми. Здобувач повинен продемонструвати сутнісне бачення і розуміння інформації, активний характер її осмислення.

Студенти демонструють:

- вміння виділяти головне та узагальнювати факти та положення, що містяться в тексті, який реферується;
- вміння відбирати інформацію для реферативного перекладу за рахунок випущення надмірного матеріалу, відомих або несуттєвих елементів;
- вміння перегруповувати інформацію відповідно до цільового завдання і логіки питання, яке висвітлюється.

До відповіді на завдання письмової частини висуваються такі вимоги:

зміст відповіді:

- повне розуміння запропонованого тексту;
- адекватний реферативний переклад;
- володіння у повному обсязі базовим словником.

форма відповіді:

- вільне володіння іноземною мовою;
- зв'язність писемного мовлення;
- грамотність писемного мовлення.

Екзаменаційний бал за письмову роботу на атестаційному іспиті з фаху складається із суми балів за **зміст** твору та за його **форму**. Під формою тексту розуміється власне грамотність його написання. У ході перевірки форми письмової роботи увага зосереджується на трьох основних аспектах: граматичному, лексичному та орфографічному. Максимально за письмову частину атестаційного іспиту здобувач може отримати **40** балів.

Підсумковий бал за письмову частину атестаційного іспиту з першої мови (англійської) та перекладу виставляється за такими критеріями:

Таблиця 1

Оцінювання письмової частини атестаційного іспиту з першої іноземної мови (англійської) та перекладу

№ з/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Зміст письмової роботи	20	– повне розкриття змісту статті англійською мовою; – змістовний, логічний та аргументований виклад матеріалу з дотриманням необхідних міжфразових зв'язків; – доцільне використання лексики та синтаксичних конструкцій	18–20 (A)
			– повне розкриття змісту статті; – незначні порушення у змістовному, логічному та аргументованому викладі матеріалу з дотриманням необхідних міжфразових зв'язків; – незначні помилки у лексичному та синтаксичному оформленні твору	16–17 (B)
			– неповне розкриття змісту статті; – незначні порушення у змістовному, логічному та аргументованому викладі матеріалу з дотриманням необхідних міжфразових зв'язків; – незначні помилки у лексичному та синтаксичному оформленні твору	15 (C)
			– зміст статті розкритий частково; - є істотні порушення у змістовному та логічному викладі матеріалу; - недостатня аргументованість викладу; суттєві порушення у	13–14 (D)

			дотриманні необхідних міжфразових зв'язків та у використанні лексики і синтаксичних конструкцій – зміст статті розкритий частково; є істотні порушення у змістовному та логічному викладі матеріалу; недостатня аргументованість викладу; грубі порушення у дотриманні необхідних міжфразових зв'язків та у використанні лексики і синтаксичних конструкцій – зміст статті не розкритий; – відсутній логічний та аргументований виклад матеріалу; наявні – грубі порушення у вживанні засобів міжфразових зв'язків; – неправильне вживання лексики та синтаксичних конструкцій.	12 (E) 0-11 (F)
2.	Форма письмової роботи	20	– не більше 2 граматичних, лексичних або орфографічних помилок; – не більше 4 граматичних, лексичних або орфографічних помилок; – не більше 5 граматичних, лексичних або орфографічних помилок; – не більше 7 граматичних, лексичних або орфографічних помилок; – не більше 9 граматичних, лексичних або орфографічних помилок; – 10 та більше граматичних, лексичних або орфографічних помилок	18–20 (A) 16–17 (B) 15 (C) 13-14 (D) 12 (E) 0-11 (F)

2.2. Усна частина атестаційного іспиту з фаху (англійська мова). Критерії оцінювання

Другим етапом атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) є його усна частина, яка включає два завдання з практичних і теоретичних аспектів англійської мови.

У разі, якщо іспит проходить у *дистанційному режимі* у форматі онлайн з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, усна частина атестаційного іспиту проводиться в режимі онлайн-конференції на корпоративній платформі Microsoft Teams. У разі виникнення технічних проблем на корпоративній платформі Microsoft Teams, усна частина іспиту може бути проведена за допомогою відеоконференцій Zoom або інших веб-сервісів, які надають змогу аудіо- та відеозв'язку.

Перед початком усної частини дистанційного атестаційного іспиту всі студенти проходять процедуру автентифікації та підтверджують свою присутність у відповідному веб-середовищі в онлайн-форматі. Електронна ідентифікація студентів починається о 8.15 і здійснюється за допомогою аудіо- та відеоінструментів корпоративної платформи Microsoft Teams.

Протягом іспиту студент постійно знаходиться у веб-середовищі дистанційного атестаційного іспиту. Під час відповіді та підготовки до неї студент зобов'язаний постійно бути на аудіо- й відеозв'язку з головою та членами комісії, а також бути готовим приєднатись до відеоконференції у будь-яку мить за запрошенням членів комісії.

Усна частина атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) включає два питання:

1. **Відповідь на теоретичне питання** із зіставної лексикології англійської та української мов, зіставної граматики англійської та української мов, зіставної стилістики англійської та української мов, вступу до перекладознавства, сучасної теорії та традиції перекладу, теорії і практики письмового перекладу, теорії і практики усного перекладу.

Якщо іспит проходить у форматі *офлайн*, час, що надається здобувачу для підготовки відповіді на теоретичне питання, – **30 хвилин**. У разі, якщо іспит проходить в *дистанційному режимі* у форматі *онлайн* з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для підготовки відповіді на теоретичне питання, яке оголошується студентові в усній формі, надається до **3 хвилин**.

2. **Усний переклад з аркуша** з англійської на українську мову з тематики, що вивчалася протягом курсу.

Незалежно від формату іспиту (*онлайн чи офлайн*), час, що надається здобувачу для підготовки відповіді, – до **3 хвилин**.

Параметри оцінювання відповіді на перше питання усної частини атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)

При виставленні оцінки за усну частину атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) враховується змістовність і ґрунтовність всіх відповідей студента на питання екзаменаційного білету; комунікативна та лінгвокраїнознавча компетентність і рівень володіння основами теорії мови. Оцінювання усних відповідей здійснюється відповідно до вимог із конкретних питань екзаменаційного білету.

Пропонується така орієнтовна пропорція теоретичних питань:

Зіставне мовознавство – 50%:

- зіставна грамати́ка англійської та української мов – 17%,
- зіставна лексиколо́гія англійської та української мов – 17%,
- зіставна стилі́стика англійської та української мов – 16%,

Перекладознавчі дисципліни – 50%:

- вступ до перекладознавства – 13%,
- сучасні теорії та традиції перекладу – 13%,
- теорії і практики письмового перекладу з англійської мови – 12%,
- теорії і практики усного перекладу з англійської мови – 12%.

До усної відповіді на теоретичне питання висуваються такі вимоги:

зміст відповіді:

- повне розкриття теоретичного питання;
- пояснення смислових, структурних, функціональних ознак та особливостей обговорюваних явищ;
- надання необхідних дефініцій понять;
- демонстрація сутнісного бачення і розуміння теоретичної інформації, її осмислення;
- ілюстрація своєї відповіді прикладами;

форма відповіді:

- вільне володіння навичками і вміннями монологічного мовлення;
- змістовна, логічна, чітка побудова відповіді;
- фонетично, граматично, лексично та стилістично правильне мовне оформлення.

Критерії оцінювання відповіді на перше питання усної частини атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)

Максимальна кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
30	Невиконання однієї незначної вимоги до змісту або однієї незначної вимоги до форми. Допускається до 3 незначних помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	27–30 (A)
	Невиконання однієї істотної вимоги до змісту та/чи однієї істотної вимоги до форми. Допускається до 5 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	25–26 (B)
	Невиконання однієї істотної вимоги до змісту та/чи однієї істотної вимоги до форми. Допускається до 7 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	23–24 (C)
	Невиконання до трьох вимог до змісту та однієї значної вимоги до форми. Допускається до 10 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	20–22 (D)
	Невиконання до п'яти вимог до змісту та двох вимог до форми. Наявність у відповіді студента до 12 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	18–19 (E)
	Невиконання шести і більше вимог до змісту та трьох і більше вимог до форми. Наявність у відповіді студента більше 12 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.	0–17 (F)

Критерії оцінювання відповіді на друге питання усної частини атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)

Зміст питання	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
Усний переклад з аркушу з англійської на українську мову	30	Студент вільно демонструє на практиці набуті вміння та практичні навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні 95% ¹ та здійснює переклад, що повністю відбиває зміст оригіналу.	27–30 (A)

	Студент на хорошому рівні демонструє набуті вміння та практичні навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні 90% та здійснює переклад, що повністю відбиває зміст оригіналу.	25-26 (B)
	Студент без труднощів демонструє набуті вміння та практичні навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні 85% та здійснює переклад, що відбиває зміст оригіналу але з несуттєвими прогалинами.	23-24 (C)
	Студент без суттєвих труднощів демонструє набуті вміння та практичні навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні 75% та здійснює переклад, що відбиває зміст оригіналу але з певними прогалинами.	20-22 (D)
	Студент задовільно демонструє набуті вміння та навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні не менш ніж 60%, але здійснює переклад, що цілковито не спотворює зміст оригіналу.	18-19 (E)
	Студент не в змозі продемонструвати набуті вміння та навички перекладу з аркуша, тобто досягає достовірності перекладу на рівні менш ніж 60% та здійснює переклад, що цілковито спотворює зміст оригіналу.	0-17 (F)

2.3. КРИТЕРІЇ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ за результатами письмової та усної частин атестаційного іспиту з фаху (англійська мова)

Система оцінювання знань під час атестаційного іспиту з фаху (англійська мова) є накопичувальною: загальна сума балів, отриманих студентом за виконання кожного окремого завдання (питань) у межах 100 балів присвоюється залежно від його обсягу і складності, а також визначаються вимоги і критерії оцінювання відповіді студента (від **0** до максимального бала, визначеного за відповідь на кожне окреме завдання (питання) екзаменаційного білета).

Наприклад, на іспиті студент отримав за письмове завдання **34** бали, за відповіді на усній частині іспиту на **два** питання екзаменаційного білета – **27** і **25** балів. Рейтинговий бал студента за відповідь на іспиті становитиме: **34+27+25=86** балів.

Підсумкова оцінка за відповідь на атестаційному іспиті з фаху (англійська мова) за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і 4-х бальною шкалою виставляється за таблицею так:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за 4-х бальною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
66–74	D	задовільно
60–65	E	
0–59	F	незадовільно

---

¹ Під достовірністю усного перекладу розуміється повна передача змісту усного повідомлення із досягненням комунікативної інтенції тексту оригіналу. При цьому враховуються фонологічні (вимова та інтонація), лексичні (вірне та доречне вживання одиниць загальної та термінологічної лексики) та граматичні (морфологічні та синтаксичні) аспекти повідомлення, відтвореного мовою, якою здійснюється переклад.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПИСЬМОВОЇ І УСНОЇ ЧАСТИНИ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Англійська мова

1. *Людина й закон:*
  - права та обов'язки громадян;
  - закон на захисті людини;
  - правопорушення, злочини;
  - моральні та правові цінності;
  - взаємозв'язок моралі та права.
2. *Міжнародні організації та їх роль у сучасному світі:*
  - ООН, ЮНЕСКО, НАТО;
  - Європейський Союз;
  - міжнародні контакти України;
  - роль міжнародних організацій у боротьбі з проявами агресії та тероризму.
3. *Економічні відносини у суспільстві:*
  - глобалізація у сучасному світі;
  - стан економічного розвитку України та країн, мова яких вивчається;
  - менеджмент та людські ресурси.
4. *Проблеми екології:*
  - шляхи захисту навколишнього середовища;
  - екологічна небезпека в глобальному та місцевому масштабах;
  - організації, які займаються проблемами екології в Україні та країнах, мова яких вивчається;
  - проблеми, пов'язані з закриттям Чорнобильської АЕС.
5. *Духовні цінності у сучасному суспільстві:*
  - віра та духовність у сучасному суспільстві;
  - расові упередження в 21-му столітті;
  - духовні та моральні аспекти життя сучасної молоді.
6. *Соціальні мережі та освіта:*
  - соціальні мережі в житті сучасної молоді;
  - сучасні технології;
  - особистості, які змінили світ;
  - засоби та манери спілкування.
7. *Наука життя і здоров'я:*
  - досягнення медицини і відкриття 21 століття;
  - клонування людини та досліді на тваринах;
  - генетична інженерія;
  - нетрадиційна медицина;
  - здоровий спосіб життя;
  - здорове харчування.

8. *Бізнес – навколишнє середовище:*

- проблеми працевлаштування на сучасному ринку праці;
- роль освіти, досвіду роботи та особистих якостей на робочому місці;
- найновітніші технології та їх вплив на довкілля;
- екологічна небезпека в глобальному та місцевому масштабах;
- організації, які займаються проблемами екології в Україні та країнах, мова яких вивчається.

Зіставна лексикологія англійської та української мов

1. *Зіставна лексикологія в системі лінгвістичних наук*

- об'єкт і предмет зіставної лексикології;
- поняття системи і структури в зіставній лексикології;
- синтагматичні і парадигматичні відношення в зіставній лексикології;
- основні аспекти зіставної лексикології: етимологія, семасіологія, ономасіологія;
- синхронія і діяхронія у дослідженні лексикологічних явищ.

2. *Семантична характеристика слова:*

- поняття і слово;
- значення слова;
- значення і поняття;
- лексичне значення, його основні типи;
- аспекти лексичного значення: денотативний сигніфікативний, емотивний.

3. *Значення слова:*

- основні типи лексичних значень;
- внутрішні та зовнішні джерела зміни значення слова;
- основні засоби розвитку значення слова.

4. *Лексико-семантичні парадигми в лексико-семантичній системі англійської та української мов:*

- синоніми: класифікація синонімів, способи їх утворення;
- джерела синонімії;
- антонімія: характеристика антонімів із точки зору їх походження;
- способи творення антонімів;
- морфологічна та семантична класифікація антонімів;
- омоніми та полісемія: розмежування омонімії та полісемії, шляхи виникнення омонімів, класифікація омонімів.

5. *Словниковий склад англійської та української мов як система:*

- неологізми;
- традиційні лексикологічні угруповання;
- лексико-граматичні групи;
- теорія семантичного поля.

6. *Фразеологія англійської та української мов:*

- місце фразеології в сучасній англійській та українській мовах;
- поняття фразеологізму,
- характерні риси фразеологічних одиниць;
- фразеологічна одиниця і вільне словосполучення;
- різні підходи до класифікації фразеологічних одиниць: семантичний, функційний,

контекстуальний;

- структурні типи фразеологічних одиниць.

7. *Продуктивні засоби словотвору в сучасній англійській та українській мовах:*

- афіксація;
- основоскладання;
- конверсія;
- скорочення.

8. *Непродуктивні засоби словотвору в сучасній англійській та українській мовах:*

- бленд (злиття);
- зворотний словотвір;
- звукова імітація;
- звукозміна та чергування наголосу.

9. *Етимологічний склад англійської та української мов:*

- корінні слова;
- слова іншомовного походження;
- кельтські та скандинавські запозичення.
- етимологічні дублети, гібриди;
- інтернаціональні слова.

10. *Типи словників в сучасній англійській та українській мовах:*

- одномовні, двомовні, багатомовні, загальні та спеціальні словники;
- мовні та енциклопедичні словники;
- діяхронічні та синхронічні словники;
- історія англійської / американської та української лексикографії.

Зіставна стилістика англійської та української мов

1. *Стиль у сучасних англійській та українській мовах:*

- проблема визначення стилю;
- стиль мови, мовленнєвої діяльності та мовлення.

2. *Стиль та значення. Типи значень у стилістиці:*

- денотативне і конотативне значення;
- типи конотативних значень: стильове і стилістичне значення.

3. *Теорія художнього образу у сучасній лінгвостилістиці:*

- структура художнього образу;
- типи художніх образів.

4. *Проблема функціонально-стильової класифікації сучасних англійської та української мов:*

- підходи до класифікації функціональних стилів;
- типологія функціональних стилів сучасних англійської та української мов.

5. *Офіційно-діловий стиль, його лінгвістичні характеристики:*

- різновиди стилю: мова ділових, юридичних, дипломатичних документів;
- особливості композиційної побудови офіційно-ділових текстів;
- наявність формул-штампів;

- своєрідність термінології.

6. *Стилістична диференціація словникового складу сучасних англійської та української мов:*

- підходи до класифікації;
- основні характеристики слів, що входять до лексико-стилістичних парадигм;
- стилістичні функції нейтральних слів, слів високого та зниженого стилістичного тону.

7. *Загальна характеристика тропеїки сучасних англійської та української мов:*

- поняття стилістичної семасіології;
- виражальні засоби та стилістичні прийоми семасіології: загальна характеристика.

8. *Стилістична семасіологія сучасних англійської та української мов: фігури заміщення:*

- виражальні засоби семасіології як одиниці вторинної номінації;
- метонімічна група;
- метафорична група;
- іронія.

9. *Стилістична семасіологія сучасних англійської та української мов: фігури суміщення:*

- фігури суміщення як стилістичні прийоми семасіології;
- класифікація фігур суміщення та їхня загальна характеристика.

10. *Виражальні засоби та стилістичні прийоми синтаксису сучасних англійської та української мов:*

- загальна характеристика виражальних засобів синтаксису та їхня класифікація;
- загальна характеристика стилістичних прийомів синтаксису та їхня класифікація.

Зіставна граматики англійської та української мов

1. *Системний та структурний підходи до вивчення мови:*

- поняття системи та структури;
- рівні мови;
- одиниці мови;
- поняття міжрівневого ізоморфізму;
- план змісту та план вираження мовних одиниць;
- основні параметри (семантичний, синтаксичний та прагматичний) граматичного аналізу.

2. *Граматичне значення. Граматичні категорії та їх реалізація в англійській та українській мовах:*

- граматичне значення, типи граматичних значень;
- граматична категорія як сукупна система виразу узагальненого граматичного значення;
- референційні та сигніфікативні граматичні категорії;
- опозиційна основа граматичної категорії;
- типи опозицій;
- синтетичні та аналітичні засоби реалізації граматичних категорій в англійській та українській мовах.

3. *Проблема частин мови в англійській та українській мовах:*

- частини мови як традиційні лексико-граматичні класи слів;
- критерії виокремлення та класифікації частин мови англійської та української мов;
- комплексний підхід до виділення частин мови;
- повнозначні та службові слова;
- неповнозначні (службові) слова, їх класи в англійській та українській мовах.

4. *Іменник – загальна характеристика. Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінка в англійській та українській мовах. Проблема визначення категорії роду в англійській мові. Комунікативні функції артикля в англійській мові:*

- іменник як слово предметного значення.
- формальні та функціональні ознаки категорії числа;
- проблема значення числа у різних підкласах іменників;
- теоретичні інтерпретації категорії відмінка в англійській мові;
- категорія роду в англійській та українській мовах;
- артикль як детермінант англійської мови та його часткові лексичні й функціональні відповідники в українському мовленні.

5. *Дієслово – загальна характеристика. Граматичні категорії дієслова: категорії часу, виду, стану в англійській та українській мовах.*

- дієслово як слово процесуального значення;
- проблема загально поняттєвої категорії часу та категоріальних дієслівних систем часу;
- проблема форм майбутнього часу;
- граматичний вид та лексичне значення дієслова в англійській та українській мовах;
- визначення категорії стану;
- стан перехідного (об'єктного) дієслова, дійсний стан, пасивний стан;
- проблема середніх станових значень дієслова;
- реалізація категорії стану в англійській та українській мовах;
- нефінітні форми дієслова в англійській та українській мовах.

6. *Речення як одиниця синтаксичного рівня. Висловлення як основна комунікативна одиниця. Засоби маніфестації теми та реми в англійській й українській мовах:*

- просте речення як монопредикативна одиниця синтаксичного рівня;
- принципи класифікації речення;
- конструктивний аналіз речення;
- висловлення як основна комунікативна одиниця;
- поняття актуального членування: тема, рема;
- засоби маніфестації теми та реми в англійській й українській мовах.

7. *Теорія словосполучення в англійській та українській мовах:*

- загальна характеристика словосполучень;
- структурні особливості словосполучень;
- функціональні особливості словосполучень різних типів;
- словосполучення в англійській та українській мовах: порівняльний аспект.

8. *Текст. Лінгвістика тексту:*

- текст як одиниця суперсинтаксичного рівня;
- основні категорії тексту: когерентність, когезія, дейксис;
- типи зв'язків: анафоричні, катафоричні;
- типи дейктичних маркерів в англійській та українській мовах.

9. *Прагматика висловлення. Теорія мовленнєвих актів:*

- мовлення як діяльність;
- базові поняття теорії мовленнєвих актів: ілокутивна сила, комунікативна інтенція, умови успішності;
- класифікації мовленнєвих актів;
- прямі та непрямі мовленнєві акти.

10. *Аналіз дискурсу як напрям дослідження комунікативних і соціальних параметрів мовлення:*

- сучасні підходи до аналізу дискурсу;
- комунікативні постулати П. Грайса (якості, кількості, релевантності та способу);
- дискурсивні і конвенційні імплікатури;
- принцип ввічливості та його постулати;
- стратегії реалізації принципу ввічливості в англійськомовних та українськомовних дискурсивних практиках: порівняльний аспект

Вступ до перекладознавства

1. Переклад і тлумачення як види перекладу та сфери їх застосування.
2. Переклад / тлумачення і прогрес науки, культури та духовності народу. Переклад як засіб збагачення мови народу та його літератури.
3. Активний та пасивний словник перекладача / тлумача.
4. Обов'язкові складові словника, якими має бездоганно володіти перекладач / тлумач.
5. Типи комунікативних моделей, за якими здійснюються різні види перекладу та тлумачення.
6. Типи скороченого перекладу (адаптація, реферування, анотація).
7. Типи вільного перекладу (переклад-переказ, переклад-переспів тощо).
8. Машинний переклад, його досягнення та недоліки.
9. Повноцінний переклад, адекватний переклад, еквівалентний переклад(характеристика вищезгаданих понять і термінів).

Сучасні теорії та традиції перекладу

1. Передісторія європейського перекладу і перші переклади Святого Письма.
2. Становлення принципів адекватного / достовірного перекладу в історичній ретроспективі. Виникнення свавільного перекладу.
3. Принципи перекладу сакральних і світських творів / текстів у Київській Русі та в середньовічній Англії та Іспанії.
4. «Елегантний переклад» у Франції в період пізнього Відродження та Класицизму і їх вплив на поетичний переклад в Англії та Німеччині XVI–XVII ст.
5. Два історичних принципи у способах перекладу.
6. Переклад у Київській академії ім. П. Могили.
7. Найвидатніші перекладачі в Україні XIX–XXI століть та їхні найголовніші переклади.
8. Сучасні теорії перекладу (аспектна, денотативна, трансформаційна, теорія перекладацької функціональної еквівалентності, теорія скопів).
9. Анотований, реферативний, підрядковий види перекладу та їх застосування.
10. Вимоги до адекватного / достовірного перекладу поетичних творів. Відтворення складових поетичної матриці.

11. Типи вільного та скороченого перекладу, їх використання при відтворенні прозових і поетичних текстів.

Теорія і практика усного перекладу з англійської мови

1. Письмовий та усний переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація.
2. Основні типи письмового та усного перекладу.
3. Підходи до тлумачення письмового та усного перекладу.
4. Типи контекстів та контекстуальних зв'язків в усному дискурсі, що є важливими для виконання усного перекладу.
5. Семантичні аспекти усного перекладу.
6. Способи відтворення оцінного компоненту в усному перекладі.

Теорія і практика письмового перекладу з англійської мови

1. Основні підходи та визначення понять «текст» та «дискурс» як об'єктів перекладацького аналізу тексту.
2. Поняття граматичної та лексико-семантичної когезії тексту.
3. Основні типи лексичних повторів в тексті, що забезпечують когезію та когерентність тексту.
4. Поняття перекладацьких трансформацій.
5. Основні типи перекладацьких трансформацій
6. Використання граматичних та лексичних трансформацій у перекладі.

Теорія і практика перекладу текстів міжнародного гуманітарного права

1. Дискурс міжнародного права. Комунікативна інтенція, способи реалізації комунікативної інтенції, лінгвістичні особливості.
2. Джерела міжнародного гуманітарного права (міжнародні угоди, прецеденти, основні принципи).
3. Положення міжнародної юрисдикції. Питання національної юрисдикції.
4. Міжнародне право та його функції.
5. Інститут міжнародного права.
6. Переклад документів міжнародного гуманітарного права. Критерії, класифікація, лінгвістичні особливості.
7. Проблема перекладності (translatability) у правовому контексті, контексті гуманітарного права зокрема.
8. Еквівалентність перекладу текстів гуманітарного права.
9. Когнітивно-лінгвістичний підхід до перекладу текстів гуманітарного права.
10. Дискурсивний підхід до перекладу текстів гуманітарного права.

Теорія і практика перекладу цифрових медіа-текстів

1. Основні типи цифрових медіа текстів в сучасному контексті.
2. Впливовість цифрових медіа в сучасному діджиталізованому світі.

3. Найбільш впливові цифрові медіа та їх роль в інформаційному ландшафті.
4. Висвітлення сутності і характеристик інформаційних війн та пропаганди в цифрових медіа текстах.
5. Персоналізація, інтерактивність та мережевий характер цифрових медіа.
6. Мистецтво перекладу заголовків.
7. Вплив ЗМІ на читача.
8. Сучасне медіа-джерело як синтез візуального, аудіо та текстового контенту.
9. Основні особливості інтернет-ЗМІ.
10. Використання візуальних елементів у цифрових медіа для залучення аудиторії.

Теорія і практика перекладу ділових переговорів і конференцій (англійська мова)

1. Специфіка перекладу ділових переговорів (послідовний, синхронний переклад). Особливості організації переговорного процесу, які потрібно враховувати в перекладі.
2. Специфіка перекладу міжнародних конференцій. Переклад супроводжуючих документів.
3. Лексичні труднощі при перекладі переговорів та конференцій.
4. Граматичні труднощі при перекладі переговорів та конференцій.
5. Специфіка перекладу телефонних переговорів.
6. Техніка нотування перекладача. Основні принципи універсального перекладацького скоропису та методика його застосування в усному перекладі переговорів та конференцій.
7. Семантичні аспекти усного перекладу ділових переговорів та конференцій.
8. «Презентація» під час ділових переговорів та міжнародних конференцій. Особливості перекладу презентацій.
9. Переклад ділових контрактів: перекладацькі труднощі.
10. Дипломатичне листування. Переклад електронних повідомлень.

Теорія і практика письмового перекладу текстів офіційно-ділового дискурсу (англійська мова)

1. Офіційно-діловий дискурс: складнощі перекладу. Переклад гербу, печатки, підпису і т. ін.
2. Лексичні труднощі при перекладі текстів офіційно-ділового дискурсу.
3. Граматичні труднощі при перекладі текстів офіційно-ділового дискурсу.
4. Особливості перекладу персональних документів (паспорт, ідентифікаційний код, свідоцтво про народження).
5. Труднощі перекладу документів для працевлаштування.
6. Труднощі перекладу сертифікатів.
7. Труднощі перекладу свідоцтв (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про розлучення).
8. Труднощі перекладу свідоцтв про освіту та наукові звання.
9. Труднощі перекладу доручень. Стійкі фрази, що використовуються у цьому документі.
10. Труднощі перекладу службових офіційних документів та службових листів.

**Теоретичні питання для усної частини атестаційного іспиту з фаху
(англійська мова)**

1. Parts of speech problem in the English and Ukrainian languages. Notional and functional parts of speech in English and Ukrainian.
2. Grammatical categories of the verb in the English and Ukrainian languages. The categories of tense, voice and aspect.
3. Grammatical categories of the noun. The categories of number and case in the English and Ukrainian languages. The problem of the category of gender in English.
4. Levels and units of language.
5. Basic notions of comparative stylistics: style, norm, context, expressive means, stylistic device. Types of context.
6. Figures of quantity as lexico-phraseological expressive means and stylistic devices in English and Ukrainian: hyperbole, meiosis, litotes.
7. Figures of quality as lexico-phraseological expressive means and stylistic devices in English and Ukrainian: epithet, antonomasia, irony.
8. Stylistic devices based on interrelation between primary and derivative meanings in English and Ukrainian: allegory, personification.
9. Types of word formation in English and Ukrainian.
10. Classification of synonyms and antonyms in the English and Ukrainian languages.
11. Typology of the English and Ukrainian phraseology.
12. Borrowed elements in the English and Ukrainian vocabulary.
13. Classification of communicative models in translation and interpretation.
14. Categories of abridged translation techniques.
15. Varieties of free translation.
16. Principles of translating sacred and secular texts in historical contexts.
17. Contributions of Ukrainian translators from the 19th to the 21st century.
18. Contemporary translation theories and their applications.
19. Defining translation and interpretation in interlingual and cross-cultural communication.
20. Equivalence in the translation of official discourse.
21. Legal discourse in international law and its translation.
22. Translation challenges in digital media and information warfare.
23. Translation in business negotiations and interpreting techniques.
24. Lexical and grammatical issues in translating business discourse.
25. Translation transformations: concepts and applications.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАУКОВОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Англійська мова

Основна

1. Evans, V. (2013). *Use of English (for the revised Cambridge Proficiency Examination)*. Newbury : Express Publishing.
2. Evans, V. & Dooley, J. (2018). *Upstream Advanced C1. Student's Book*. Oxford: Express Publishing.
3. Evans, V. & Dooley, J. (2018). *Upstream Proficiency C2. Student's book*. Oxford: Express Publishing.
4. *Work Your Way Up to the Top*. Навчально-методичний посібник з першої іноземної мови (англійської) для аудиторної і самостійної роботи студентів III курсу факультету перекладачів. (2017). / Укладачі: В. Г. Ніконова, Л. Ю. Ігнатенко, С. В. Єнько. Київ : Вид. центр КНЛУ.
5. *In the Fast Lane*. Посібник для самостійної роботи студентів з практики усного англomовного мовлення (рівень C2) : для студентів IV курсу фак. Перекладачів. (2017). / В. Г. Ніконова, М. О. Гулевич, Т. В. Тронь. К. : Вид. центр КНЛУ.

Додаткова

1. Возна, М.О. (2017). *Англійська мова для старших курсів*. Вінниця: Нова Книга.
2. Ніколенко, А.Г. (2005). *Practice Makes Perfect*: Навчальний посібник для студ. вузів. Київ: Кондор.
3. Evans, V. & Doodley, J. (2002). *Upstream Proficiency C2. Workbook*. Oxford: Express Publishing.
4. Hewings, M. (2013). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Nikonova, V. G. & Kuz'mins'ka, L. S. (2011). *Make the Grade / Досягни успіху* (завдання для самостійної роботи з розвитку навичок усного та писемного мовлення): Навч. посібник. Київ : Вид. центр КНЛУ.
6. Side, R. & Wellman, G. (2018). *Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency*. Harlow: Longman, Pearson Education ESL.

Зіставна лексикологія англійської та української мов

Основна

1. Верба, Л. Г. (2003). *Порівняльна лексикологія англійської та української мов*. Вінниця: Нова книга.
2. Korunets, I. V. (2003). *Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages*: Навчальний посібник. Вінниця : Нова книга.
3. Nikolenko, A. G. (2007). *English Lexicology: Theory and Practice*. Vinnytsia : Nova knyga.
4. Bauer, L. (2021). *An Introduction to English Lexicology (Edinburgh Textbooks on the English Language)*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
5. Jackson, H. & Zé Amvela, E. (2021). *An Introduction to English Lexicology: Words, Meaning and Vocabulary*. London: Bloomsbury Academic.
6. Popescu, F. (2019). *A Paradigm of Comparative Lexicology*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Додаткова

1. Ємець, О. В. & Святчик, К. В. (2002). *Modern English and Ukrainian Lexicology. Manual to practical lessons for students of the speciality "Translation"*. Хмельницький : ТУП.
2. Квеселевич, Д. І. & Сасіна, В. П. (2001). *Практикум з лексикології сучасної англійської мови*. Вінниця: Нова книга.
3. Мостовий, М. І. (1993). *Лексикологія англійської мови*. Харків: Основа.
4. Ganetska, L. V. (2004). *Lexi-Maker: Modern English Lexicology in Tables, Figures, and*

Exercises. Київ : Ленвіт.

5. Rayevska, N. M. (1979). *English Lexicology*. Київ: Вища школа.

Зіставна стилістика англійської та української мов

Основна

1. Дубенко, О. Ю. (2011). *Порівняльна стилістика англійської та української мов*. Вінниця: Нова книга.
2. Єфімов, Л. П. & Ясінецька, О. А. (2004). *Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз*. Вінниця: НОВА КНИГА.
3. Кухаренко, В. А. (2004). *Інтерпретація тексту*. Вінниця: НОВА КНИГА.
4. Мороховский, А. Н., Воробьева О. П., Лихошерст Н. И. & Тимошенко З. В. (1991). *Стилiстика англiйського язика*. Киев: Вища школа.
5. Gibbons, A. & Whiteley, S. (2018). *Contemporary Stylistics. Language, Cognition, Interpretation*. Edinburgh: Edinburgh University Press
6. Izotova, N. P. & Redka, I. A. (2013). *Overcoming Challenges in Fiction: Навчально-методичний посібник з англійської мови для самостійної роботи (IV курс, факультет германської філології)*. Київ: Вид. центр КНЛУ.
7. Izotova, N. P. & Redka, I. A. (2013). *Self-Study Guide to Stylistics of English: Навчально-методичний посібник з англійської мови для самостійної роботи (IV курс, факультет германської філології)*. Київ: Вид. центр КНЛУ.
8. Kukhareno, V. A. (2000). *A Book of Practice in Stylistics*. Vinnytsia: Nova knyga.

Додаткова

1. Ізотова, Н. П. (2022). Ігрова стилістика як новий напрям мовознавчих студій. *Modern Aspects of Science. The international collective monograph. Vol. 20. Česká republika. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.: Publishing Group "Vědecká perspektiva"*, 202-226.
2. Norgaard, N., Busse, B. & Montoro, R.O. (2010). *Key Terms in Stylistics*. New York: Bloomsbury Publishing.
3. Simpson, P. (2004). *Stylistics. A resource book for students*. New York: Routledge.
4. Sotirova, V. (2016). *The Bloomsbury Companion to Stylistics*. London: Bloomsbury.

Зіставна граматики англійської та української мов

Основна

1. Nikonova, V. G. (2011). *A Course in Modern English Theoretical Grammar*. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. посібник. Київ: Вид. центр КНЛУ.
2. Volkova, L. M. (2009). *Theoretical Grammar of English: Modern Approach*. Теоретична граматики англійської мови: сучасний підхід: навч. посібник. Київ : Освіта України.
3. Volkova, L.M. (2011). *Theoretical Grammar Practice*. К.: Освіта України.
4. Yule, G. (2020). *The Study of Language*. Cambridge etc.: Cambridge University Press.

Додаткова

1. Кочерган, М. П. (2006). *Вступ до мовознавства*. К. : Академія.
2. Раєвська, Н. М. (1976). *Теоретична граматики сучасної англійської мови*. Київ: Вища школа.
3. Почепцов, Г. Г. (2009). *Избранные труды по лингвистике*. Харьков : ХНУ им. В. Н. Каразина.
4. Cutting, J. (2008). *Pragmatics and Discourse. A Resource Book for Students*. Florence: Routledge.
5. Morokhovskaya, E. Y. (1984). *Fundamentals of Theoretical English Grammar*. Київ: Вища школа.

Вступ до перекладознавства та сучасні теорії перекладу

Основна

1. Гудманян, А.Г. (2020). *Основи перекладознавства: навч. посібник*. Вінниця: Нова Книга.
2. Івахненко, А.А. (2020). *Конспект лекцій «Вступ до перекладознавства»*. Харків: Вид-во НУА.
3. Корунець, І. В. (2008). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: Нова книга.
4. Корунець, І. В. (2000). *Нарис з історії західноєвропейського та українського перекладу*. Київ: КДЛУ.
5. Максимов, С. Є. (2016). *Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту*. Київ : Вид. центр КНЛУ.
6. Hatim, B. & Mason, I. (2019). *Translation. An advanced resource book*. London, New York: Routledge.
7. Hermans, T. (2022). *Translation and History: A Textbook*. London and New York: Routledge.
8. Munday, J., Pinto, S. R. & Blakesley, J. (2022). *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. London and New York: Routledge.
9. Pöchhacker, F. (2022). *Introducing Interpreting Studies*. London and New York: Routledge.
10. Roy, C. B., Brunson, J. L. & Stone, C. A. (2019). *The Academic Foundations of Interpreting Studies: An Introduction to Its Theories*. Washington: Gallaudet University Press.
11. Schwieter, J. W. & Ferreira, A. (2022). *Introduction to Translation and Interpreting Studies*. Hoboken, New Jersey: Wiley-Blackwell.

Додаткова

1. Коломієць, Л. В. (2004). *Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу*. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».
2. Левицький, А. Е., Сингаївська, А. В. & Славова, Л. Л. (2006). *Вступ до мовознавства*. Київ: Центр навчальної літератури.
3. Максимов С. Є. Фактор доречності/недоречності у перекладі. *Вісник Сумського державного ун-ту*. 2004. Сер. «Філологічні науки». № 4 (63). С. 41—43.
4. Максимов С. Є. Англійська як «міжнародна допоміжна мова» епохи глобалізації на Європейському просторі. *Наукові записки*. Вип. 89 (2). Сер.: Філологічні науки (мовознавство): у 5 ч. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. С. 126—130.
5. Малмк'єр, К. (2020). Лінгвістика і переклад // *Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т.2*. Вінниця: Нова Книга.
6. Селіванова, О. О. (2011). *Основи теорії мовної комунікації*. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А.
7. Ремал, А. (2020). Аудіовізуальний переклад // *Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т.1*. Вінниця: Нова Книга.
8. Стріха, М. В. (2020). *Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням*. К.: Дух і Літера.
9. Чередниченко, О. І. (2007). *Про мову та переклад*. Київ: Либідь.
10. Hatim, B. & Mason, I. (2014). *Discourse and the translator*. London, New York :Routledge.
11. Malmkjaer, K. (2005). *Linguistics and the language of translation*. Edinburgh : Edinburgh Univ. Press.
12. Newmark P. (2004) . *A textbook of translation*. Harlow (Essex, England): Pearson Education Ltd,Longman.
13. Venutti, L. (2017). *The translator's invisibility. A history of translation*. London, New York: Routledge.

Теорія і практика усного і письмового перекладу

Основна

1. Анохіна, Т.О., Кобякова, І.К., Швачко, С.О. (2023) Проблеми синхронного перекладу: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет. 133 с.
2. Корунець, І. В. (2008). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: Нова книга.
3. Максимов, С. Є. (2016). *Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту*. Київ : Вид. центр КНЛУ.
4. Максимов, С. Є. (2016). *Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання*. Київ : Вид. центр КНЛУ.
5. Олікова, М.О. (2000). *Теорія і практика перекладу*. Луцьк: Вежа.
6. Польова, Е. В. & Уваренко, Т. П. (2010). *Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Част. І: Галузевий переклад (міжнародне право, економіка)*. Київ: Ленвіт.
7. Польова, Е. В. & Уваренко, Т. П. (2011). *Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Частина II: Галузевий переклад (медицина, економіка)*. Київ: Ленвіт.
8. Ребрій, О. В. (2006). *Основи перекладацького скоротиску*. Вінниця: Нова Книга.
9. Cartwright, B. & Flores, K. L. (2020). *Principles of Interpreting*. Alexandria, Virginia: Registry of Interpreters for the Deaf, Incorporated.
10. Gillies, A. (2017). *Note-taking for Consecutive Interpreting (Translation Practices Explained)*. London and New York: Routledge.
11. Munday, J. (2019). *Translation: An advanced resource book for students (Routledge Applied Linguistics)*. London and New York: Routledge.
12. Pöchhacker, F. (2019). *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies*. London and New York: Routledge.
13. Venuti, L. (2021). *The Translation Studies Reader*. London and New York: Routledge.

Додаткова

1. Карабан, В. І. (2004). *Переклад англійської наукової і технічної літератури*. Вінниця: Нова Книга.
2. Карабан, В. І. & Мейс, Дж. (2003). *Переклад з української мови на англійську мову*. Вінниця: Нова книга.
3. Корунець, І. В. (1993). Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв.
4. Кравченко, Н. К. (2012). *Практическая дискурсология: школы, методы, методики современного дискурс-анализа*. Луцк: ЧП Гадяк Жанна Владимировна, типография «Вольньполиграф».
5. Некряч, Т.Є. & Чала, Ю.П. (2008). *Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів*. Вінниця: НОВА КНИГА.
6. Чередниченко, О. І. (2007). *Про мову та переклад*. Київ: Либідь.
7. Kolomiyets, L. (2020). Manipulative Mistranslations in Official Documents and Media Discourses on Contemporary Ukraine. *Harvard Ukrainian Studies* 37 (3/4).
8. Slavova, L. (2020). Discursive Strategies of Politicians through the Prism of Translation. *Translation and Power*, eds. Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften: Berlin; Bern; Wien.
9. Hatim, D. & Munday, J. (2004). *Translation. An advanced resource book*. London, New York: Routledge.
10. Hatim B., Mason I. (1991). *Discourse and the translator*. London, New York: Longman.

Довідкова

1. Балл, М. І. (Уклад.). (1996). *Англо-український словник*. У 2-х т. Київ: Освіта.
2. Баранцев, К. Т. (2005). *Англо-український фразеологічний словник*. Київ: Знання.
3. Бусел, В. Т. (Уклад., гл. ред.). (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ; Ірпінь: ВТФ "Перун".

4. Селіванова, О. О. (2010). *Лінгвістична енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
5. *Acronym Finder*. Online dictionary of acronyms and abbreviations. URL: <http://www.acronymfinder.com>
6. Jones, D. (2003). *English Pronouncing Dictionary*. Cambridge : Cambridge Univ. Press.
7. Kenyon, J. S. & Knott, T. A. (2018). *A Pronouncing Dictionary of American English*. London: Forgotten Books.
8. *Longman Dictionary of Contemporary English* (2019). Harlow, England: Longman.
9. *Macmillan English Dictionary for advanced learners* (2007). Malaysia: Macmillan publishers limited.
10. *Merriam-Webster Collegiate Dictionary* (2019). Springfield, Mass.: Merriam-Webster.
11. *Oxford Dictionary of English* (2010). Oxford: Oxford Univ. Press.
12. *Webster's Dictionary for Students* (2020). Darien, Connecticut : Federal Street Press.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА, ДОЗВОЛЕНА ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ В ХОДІ ІСПИТУ

1. Одномовні тлумачні словники.
2. Двомовні перекладні словники.